

Svet
Evropske unije

Bruselj, 22. september 2023
(OR. en)

13299/23

**Medinstitucionalna zadeva:
2023/0335 (NLE)**

**ECOFIN 913
FIN 947
UEM 252**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	22. september 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 555 final
Zadeva:	Predlog IZVEDBENEGA SKLEPA SVETA o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) ST 10149/2021; ST 10149/2021 ADD 1 z dne 6. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Portugalsko

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 555 final.

Priloga: COM(2023) 555 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 22.9.2023
COM(2023) 555 final

2023/0335 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) ST 10149/2021; ST 10149/2021 ADD 1 z dne 6. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Portugalsko

{SWD(2023) 318 final}

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) ST 10149/2021; ST 10149/2021 ADD 1 z dne 6. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Portugalsko

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost¹ in zlasti člena 20(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Potem ko je Portugalska 22. aprila 2021 predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost, je Komisija Svetu zanj predlagala pozitivno oceno. Svet je odobril pozitivno oceno z izvedbenim sklepom Sveta z dne 6. julija 2021².
- (2) V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 bi bilo treba najvišji finančni prispevek za nepovratno finančno podporo vsaki državi članici posodobiti do 30. junija 2022 v skladu z metodologijo iz navedenega člena. Komisija je 30. junija 2022 predstavila rezultate navedene posodobitve Evropskemu parlamentu in Svetu.
- (3) Portugalska je 26. maja 2023 Komisiji predložila spremenjeni nacionalni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU v skladu s členom 21c Uredbe (EU) 2021/241.
- (4) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost upošteva tudi posodobljeni najvišji finančni prispevek v skladu s členom 18(2) Uredbe (EU) 2021/241 ter vključuje zahtevek za podporo v obliki posojila za podporo dodatnim reformam in naložbam v skladu s členom 14(2) Uredbe (EU) 2021/241 in utemeljeno zahtevo, podano Komisiji, da naj Svetu predlaga spremembo Izvedbenega sklepa Sveta v skladu s členom 21(1) Uredbe (EU) 2021/241, saj načrta za okrevanje in odpornost zaradi objektivnih okoliščin delno ni več mogoče doseči. Spremembe načrta za okrevanje in odpornost, ki jih je predložila Portugalska, se nanašajo na 75 ukrepov v skladu s členom 18(2) in členom 21.
- (5) Svet je 14. julija 2023 v okviru evropskega semestra na Portugalsko naslovil priporočila. Svet je Portugalski priporočil zlasti, naj izboljša učinkovitost davčnega

¹ UL L 57, 18.2.2021, str. 17.

² ST ST 10149/2021; ST 10149/2021 ADD1;

sistema in sistema socialne zaščite, okrepi prehod v krožno gospodarstvo, zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv, pospeši uvajanje obnovljivih virov energije z nadgradnjo elektroenergetskih omrežij in poenostavitvijo izdajanja dovoljenj, poveča elektroenergetske povezave, shranjevanje in digitalizacijo ter okrepi spodbude za energijsko učinkovitost stavb.

- (6) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost je bil predložen po postopku posvetovanja, izvedenem v skladu z nacionalnim pravnim okvirom, v katerem so sodelovali lokalni in regionalni organi, socialni partnerji, organizacije civilne družbe, mladinske organizacije in drugi deležniki. Povzetek posvetovanj je bil predložen skupaj s spremenjenim nacionalnim načrtom za okrevanje in odpornost. Komisija je v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi.

Posodobitve na podlagi člena 18(2) Uredbe (EU) 2021/241

- (7) Portugalska je v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost posodobila 35 ukrepov tako, da je upoštevala posodobljen najvišji finančni prispevek. Portugalska je pojasnila, da je zaradi povečanja najvišjega finančnega prispevka s 13 907 294 284 EUR³ na 15 540 390 877 EUR⁴ lahko predlagala 21 novih ukrepov in povečala ambicioznost obstoječih naložb.
- (8) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost vsebuje 21 novih ukrepov v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo; komponente 2: Stanovanja; komponente 3: Socialni odzivi; komponente 5: Naložbe in inovacije; komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti; komponente 10: Morje; komponente 12: Biogospodarstvo; komponente 15: Trajnostna mobilnost; komponente 16: Podjetja 4.0; komponente 17: Kakovost in vzdržnost javnih financ ter komponente 19: Digitalna javna uprava.
- (9) Ti ukrepi vključujejo tri nove reforme: reformo RE-C03-r38: Poenostavitev in učinkovitost sistema socialne varnosti, ki uvaja enoten socialni prejemek v okviru komponente 3: Socialni odzivi; reformo TC-C12-r39: Spodbujanje krožnega gospodarstva in učinkovitejšega ravnanja z odpadki, ki določa različne ukrepe za spodbujanje recikliranja in predelave za preusmeritev odpadkov z odlagališč in sežigalnic v okviru komponente 12: Biogospodarstvo; reformo TD-C17-r40: Poenostavitev davčnega sistema, ki uvaja sistem za spremljanje in ocenjevanje novih in obstoječih davčnih ugodnosti z vzpostavitvijo nove tehnične enote za ocenjevanje in spremljanje fiskalnih politik ter z zmanjšanjem števila davčnih ugodnosti v okviru komponente 17: Kakovost in vzdržnost javnih financ.
- (10) Ti ukrepi vključujejo tudi 18 novih naložb: naložbo RE-C01-i10: Program tehnološke posodobitve sistema nacionalnega zdravstvenega varstva v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo, ki vključuje nakup težke medicinske opreme za bolnišnice; naložbo RE-C02-i07: Infrastruktura za zemljišča za stanovanjske objekte v okviru komponente 2: Stanovanja, ki je namenjena gradnji ali izboljšanju obstoječe

³ Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Portugalske iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

⁴ Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Portugalske iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

infrastrukture za zazidljiva zemljišča, ki bodo dodeljena izbranim kandidatom; naložbo RE-C02-i08-RAA: Povečanje števila socialnih stanovanj v okviru komponente 2: Stanovanja, ki je namenjena zagotovitvi dodatnih 3 640 stanovanj za gospodinjstva; naložbo RE-C03-i07-RAA: Nadgradnja in razširitev mreže domov za oskrbo starejših (ERPI) v okviru komponente 3: Socialni odzivi, ki je namenjena razširitvi in obnovi obstoječih stavb, da bi starejšim na Azorih zagotovili specializirano in stalno oskrbo na domu; naložbo RE-C05-i07-RAM: Instrumenti kapitalizacije za podjetja na Madeiri v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije, ki je namenjena zagotavljanju jamstev za posojila v podporo podjetjem na Madeiri; naložbo RE-C05-i08: Več digitalne znanosti v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije za pospešitev digitalnega prehoda nacionalnega sistema znanosti in tehnologije; naložbo RE-C05-i09: Razširitev: Mobilizacija programov/zvez za poslovne inovacije v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije, ki vključuje povečanje števila procesov, proizvodov in storitev, ki izhajajo iz programov za inovacije; naložbo RE-C05-i10: Razširitev: Zeleni programi/zveze za poslovne inovacije v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije, ki zajema povečanje števila procesov, proizvodov in storitev, ki izhajajo iz zelenih programov; naložbo RE-C06-i06: Zmogljivosti v znanosti v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti, ki je namenjena spodbujanju inovacij in podjetništva v visokošolskih ustanovah, med drugim s podpiranjem temeljnih raziskav in prenosa znanja; naložbo RE-C06-i07: Več digitalnih spodbud v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti, ki vključuje podporo izobraževanju na področju kmetijskih in medicinskih ved pri uvajanju digitalnega in tehnološkega napredka ter povečanje zmogljivosti usposabljanja na področju digitalnih znanj in spretnosti; naložbo RE-C06-i08-RAM: Razširitev stavbe znanstvenega in tehnološkega centra na Madeiri v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti, ki vključuje gradnjo treh dodatnih nadstropij in razširitev pritličja stavbe, v kateri ima sedež znanstveni in tehnološki center na Madeiri; naložbo TC-C10-i05-RAA: Energijski prehod, digitalizacija in zmanjšanje vpliva na okolje v sektorju ribištva in akvakulture v okviru komponente 10: Morje, ki vsebuje podporo projektom, namenjenim izboljšanju energijske učinkovitosti, zmanjšanju nastajanja odpadkov in ekološkega odtisa podjetij ter spodbujanju krožnega gospodarstva v sektorjih ribištva in akvakulture na Azorih; naložbo TC-C10-i06-RAM: Oceanske tehnologije v okviru komponente 10: Morje, ki vključuje gradnjo energijsko učinkovitih večnamenskih raziskovalnih plovil in nakup brezpilotnih vozil za pomorske raziskave; naložbo TC-C15-i06: Digitalizacija železniškega prometa v okviru komponente 15: Trajnostna mobilnost, ki je namenjena zamenjavi signalizacijskega sistema na severni železniški progi nacionalne železnice, tako da bo interoperabilen z novo železniško progo za visoke hitrosti; naložbo TD-C16-i04: Industrija 4.0, v okviru komponente 16: Podjetja 4.0 za podporo projektom, ki so namenjeni spodbujanju digitalne preobrazbe podjetij in izboljšanju njihove okoljske trajnostnosti; naložbo TD-C16-i05-RAA: Digitalna zmogljivost in preoblikovanje podjetij na Azorih v okviru komponente 16: Podjetja 4.0, ki je namenjena podpori digitalizacije podjetij na Azorih in širitve znanstvenih in tehnoloških parkov na Azorih; naložbo TD-C16-i06-RAM: Podjetje 4.0 v okviru komponente 16: Podjetja 4.0, ki vključuje izboljšanje poslovnih modelov za MSP na Madeiri, da bi postala bolj digitalna, konkurenčna in odporna; naložbo TD-C19-i08: Inteligentna ozemlja v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava, ki je namenjena podpori načrtovanju in upravljanju mest na podlagi orodij in politik, ki temeljijo na podatkih.

- (11) Poleg tega so v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost, ki ga je predložila Portugalska, spremenjeni ukrepi v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo; komponente 2: Stanovanja; komponente 3: Socialni odzivi; komponente 4: Kultura, komponente 10: Morje; komponente 11: Razogljičenje industrije, komponente 16: Podjetja 4.0; komponente 19: Digitalna javna uprava in komponente 20: Digitalna šola tako, da odražajo posodobljeni najvišji finančni prispevek. Zlasti se spremenijo cilja 1.15 in 1.18 ter opis zadevne naložbe RE-C01-i01: Primarno zdravstveno varstvo z več odgovori v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo; cilja 3.4 in 3.5 naložbe RE-C03-i01: Nova generacija opreme in socialni odzivi v okviru komponente 3: Socialni odzivi; cilj 3.15 naložbe RE-C03-i04-RAA: Izvajanje regionalne strategije za boj proti revščini in socialni izključenosti v okviru komponente 3: Socialni odzivi; mejnik 4.3 in opis zadevne naložbe RE-C04-i01: Kulturne mreže in digitalni prehod v okviru komponente 4: Kultura, cilj 4.8 in opis zadevne naložbe RE-C04-i02: Kulturna dediščina v okviru komponente 4: Kultura; opis naložbe TC-C10-i04-RAA: Razvoj grozda Cluster do Mar dos Açores v okviru komponente 10: Kultura, cilj 11.3 in opis zadevne naložbe TC-C11-i01: Razogljičenje industrije v okviru komponente 11: Razogljičenje industrije, komponente 12: Biogospodarstvo; cilj 16.9 naložbe TD-C16-i02: Digitalni prehod podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0; opis naložbe TD-C19-i05: Digitalni prehod javne uprave na Madeiri v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava; mejnik 19.18 naložbe TD-C19-i06: Digitalni prehod javne uprave na Azorih v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava; cilja 20.11 in 20.12 in opis zadevne naložbe TD-C20-i02-RAA: Digitalno izobraževanje (Azori) v okviru komponente 20: Digitalna šola; cilja 20.15 in 20.16, mejnik 20.18 in opis naložbe TD-C20-i03-RAM: Pospešitev digitalizacije izobraževanja v avtonomni regiji Madeira v okviru komponente 20: Digitalne šole tako, da se poveča obseg zahtevanega izvajanja v primerjavi s prvotnim načrtom, da se upošteva povečanje dodeljenih sredstev. Poleg tega so dodani cilj 4.12 naložbe RE-C04-i02: Kulturna dediščina v okviru komponente 4: Kultura; mejnik 10.11 naložbe TC-C10-i04-RAA: Razvoj grozda Cluster do Mar dos Açores v okviru komponente 10: Morje; mejniki 19.25, 19.26 in 19.27 naložbe TD-C19-i01: Preoblikovanje javnih in konzularnih služb v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava ter mejnika 19.28 in 19.29 naložbe TD-C19-i05: Digitalni prehod javne uprave na Madeiri, da se poveča obseg zahtevanega izvajanja v primerjavi s prvotnim načrtom, da se upošteva povečanje dodeljenih sredstev.
- (12) Portugalska je pojasnila, da je lahko zaradi nove reforme TD-C19-r42: Nov sistem vrednotenja za opolnomočenje in pomladitev osebja v javni upravi, ki vzpostavlja novo platformo SIADAP (integrirani sistem za obravnavanje in vrednotenje uspešnosti v javni upravi), vključila usposabljanja, opravljena na novi platformi SIADAP, v naložbo TD-C19-i07: Opolnomočenje javne uprave za ustvarjanje javne vrednosti v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava. To se nanaša na mejnik 19.21. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se usposabljanje na platformi SIADAP vključi v načrt, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.

Prošnja za posojilo na podlagi člena 14(2) Uredbe (EU) 2021/241

- (13) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, ki ga je predložila Portugalska, vključuje prošnjo za podporo v obliki posojila, da se podpre sedem dodatnih ukrepov, ki vključujejo pet naložb in dve reformi, poveča ambicioznost ene obstoječe naložbe, ki je bila že podprta s posojili, ter podpre pet naložb, ki so bile prej podprte z nepovratno finančno podporo.

- (14) Portugalska je zaprosila za podporo v obliki posojila za financiranje petih novih naložb. Prvič, naložba RE-C02-i09: Razširjen ukrep: Podporni program za dostop do stanovanj (posojilo) se vključi v komponento 2: Stanovanja, za gradnjo 126 stanovanj na Azorih. Drugič, naložba RE-C05-i11: Razširitev: Mobilizacija programov/zvez za poslovne inovacije (posojila) se vključi v komponento 5: Naložbe in inovacije, ki je namenjena povečanju števila procesov, proizvodov in storitev, ki izhajajo iz programov za inovacije. Tretjič, naložba RP-C05-i12: Razširitev: Zeleni programi/zveze za poslovne inovacije (posojila) se vključi v komponento 5: Naložbe in inovacije, ki je namenjena povečanju števila procesov, proizvodov in storitev, ki izhajajo iz programov za zelene inovacije. Četrta naložba RE-C06-i09: Nove ali prenovljene šole je dodana v komponento 6, ki je namenjena gradnji novih ali obnovo osnovnih in srednjih javnih šol na Madeiri. Peta naložba TC-C10-i07: Zeleni ladijski promet je vključena v komponento 10: Morje, da se podprejo ukrepi za energijsko učinkovitost plovil za tovorni in potniški promet.
- (15) Portugalska je predlagala tudi dve novi reformi javne uprave. Prvič, reforma TD-C19-r41: Dostop do javnih storitev: uskladitev in konsolidacija fizičnega in spletnega dostopa za izboljšanje usklajevanja med osebnim in spletnim dostopom do javnih storitev v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava ter reforma TD-C19-r42: Novi sistem vrednotenja za opolnomočenje in pomladitev osebja v javni upravi, ki vzpostavlja nov sistem vrednotenja za javne uslužbenke v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava.
- (16) Glede na nepredvidene dogodke, kot so inflacija in motnje v dobavni verigi, je Portugalska popravila ocenjene stroške svojega načrta za okrevanje in odpornost, zaradi česar so se povečali skupni stroški za ukrepe, ki bi se podprli z nepovratno finančno podporo in posojili. Portugalska je glede na razpoložljivost dodatne podpore v obliki posojila zaprosila, da bi te višje finančne potrebe rešila s prenosom podpore za nekatere ukrepe iz nepovratne finančne podpore v podporo v obliki posojila.
- (17) To se nanaša na: naložbo C07-i03: Čezmejne povezave v okviru komponente 7: Infrastruktura; naložbo C07-i04: Sprejemni prostori podjetij – dostopnost s ceste v okviru komponente 7: Infrastruktura; naložbo RE-C09-i04: Večnamensko hidravlično podjetje v dolini Crato, gradbena faza, v okviru komponente 9: Gospodarjenje z vodo; naložbo C10-i03: Atlantski obrambni operativni center in pomorska ploščad v okviru komponente 10: Morje ter naložbo C15-i03: Proga za hitro železnico Odivelas-Loures v okviru komponente 15: Trajnostna mobilnost.
- (18) Poleg tega je Portugalska zaprosila za dodatno podporo v obliki posojila, da bi povečala ambicioznost naložbe, ki je že bila podprta s posojili. To se nanaša na naložbo RE-C02-i06: Študentske nastanitve po dostopnih cenah in zadevni cilji 2.26, 2.27 in 2.28 v okviru komponente 2: Stanovanja, v okviru katere Portugalska predlaga zagotovitev 3 000 dodatnih postelj za študente.
- (19) Komisija je ocenila spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s prošnjo za podporo v obliki posojila, v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2021/241.

Spremembe na podlagi člena 21 Uredbe (EU) 2021/241

- (20) Spremembe načrta za okrevanje in odpornost, ki jih je Portugalska predložila zaradi objektivnih okoliščin, se nanašajo na 45 ukrepov.
- (21) Portugalska je pojasnila, da 21 ukrepov ni več mogoče v celoti doseči v časovnem okviru iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost zaradi inflacije in/ali motenj v dobavni verigi, ki so povzročile neuspešne razpise za javna naročila in/ali zamude pri

nakupu materialov in/ali pridobivanju storitev. To zadeva cilj 1.14 naložbe RE-C01-i01: Primarno zdravstveno varstvo z več odgovori v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo; cilj 1.22 naložbe RE-C01-i02: Nacionalna mreža integrirane stalne oskrbe in nacionalna mreža paliativne oskrbe v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo ter cilj 1.34 naložbe RE-C01-i06: Prehod na digitalno zdravje v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo. Nanaša se tudi na cilje 2.26, 2.27 in 2.28 naložbe RE-C02-i06: Študentska nastanitev po dostopnih cenah v okviru komponente 2: Stanovanja. Zadeva tudi cilj 3.13 naložbe RE-C03-i04-RAA: Izvajanje regionalne strategije za boj proti revščini in socialni izključenosti: Mreže socialne podpore v okviru komponente 3: Socialni odzivi. Nanaša se na cilj 5.19 naložbe RE-C05-i05-RAA: Okrevanje kmetijstva na Azorih v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije. Nanaša se tudi na cilj 6.5 in opis zadevne naložbe RE-C06-i02: Zaveza za trajnostno zaposlovanje v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti. Nanaša se na cilja 7.14 in 7.15 in opis zadevne naložbe RE-C07-i05-RAA: Logistični krogi – regionalna mreža Azorov v okviru komponente 7: Infrastruktura. Nanaša se tudi na cilj 8.12 naložbe RE-C08-i04: Sredstva za preprečevanje požarov na podeželju in boj proti njim v okviru komponente 8: Gozdovi. Nanaša se tudi na mejnika 9.10 in 9.11 naložbe RE-C09-i02: Večnamensko hidravlično podjetje v dolini Crato v okviru komponente 9: Gospodarjenje z vodo; cilj 9.12 ter opis zadevne naložbe RE-C09-i03-RAM: Načrt za učinkovito rabo vode ter krepitev oskrbe in namakalnih sistemov na Madeiri v okviru komponente 9: Gospodarjenje z vodo. Nanaša se tudi na cilja 10.5 in 10.7 naložbe TC-C10-i03: Atlantski obrambni operativni center in pomorska ploščad v okviru komponente 10: Morje ter naložbo TC-C10-i04-RAA: Razvoj grozda Cluster do Mar dos Açores v okviru komponente 10: Morje. Zadeva cilj 14.3 in opis zadevne naložbe TC-C14-i01: Vodik in obnovljivi plini v okviru komponente 14: Vodik in obnovljivi viri energije; mejnik 14.4 in cilj 14.5 naložbe TC-C14-i02-RAM: Pridobivanje električne energije iz obnovljivih virov na otočju Madeira v okviru komponente 14: Vodik in obnovljivi viri energije; cilje 14.11, 14.12 in 14.13 ter opis zadevne naložbe TC-C14-i03-RAA: Energijski prehod na Azorih v okviru komponente 14: Vodik in obnovljivi viri energije. Zadeva tudi mejnika 15.1 in 15.2, cilj 15.3 ter opis zadevne naložbe TC-C15-i01: Razširitev mreže podzemne železnice v Lizboni – rdeča linija do četrti Alcântara v okviru komponente 15: Trajnostna mobilnost; mejnika 15.4 in 15.5, cilj 15.6 ter opis zadevne naložbe C15-i02: Razširitev mreže podzemne železnice v Portu – Casa da Música-Santo Ovídio v okviru komponente 15: Trajnostna mobilnost; mejnike 15.7, 15.8 in 15.9 naložbe TC-C15-i03: Proga za hitro železnico Odivelas-Loures v okviru komponente 15: Trajnostna mobilnost; cilj 15.11 in opis zadevne naložbe TC-C15-i04: Hitri avtobusni prevoz Boavista-Império v okviru komponente 15: Trajnostna mobilnost. Nanaša se tudi na cilja 16.5 in 16.6 naložbe TD-C16-i02: Digitalni prehod podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0. Nanaša se tudi na mejnik 17.9 naložbe TD-C17-i01: Informacijski sistemi za upravljanje javnih financ v okviru komponente 17: Kakovost in vzdržnost javnih financ. Zadeva cilje 20.4, 20.5 in 20.6 naložbe TD-C20-i01: Digitalni prehod v izobraževanju v okviru komponente 20 – Digitalna šola. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se sprejme spremembe in podaljša časovni razpored izvajanja zgoraj navedenih mejnikov in ciljev, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.

- (22) Portugalska je pojasnila tudi, da naložbe RE-C03-i02: Dostopnost 360° v okviru komponente 3: Socialni odzivi ni več mogoče doseči v časovnem okviru iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost, saj Portugalska meni, da morajo to naložbo usklajevati občine, pri čemer so te potrebovale čas, da so lahko prevzele zadevne

- pristojnosti. To se nanaša na zamik cilja 3.6 naložbe RE-C03-i02: Dostopnost 360° v okviru komponente 3: Socialni odzivi. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se podaljša časovni okvir izvajanja in da se izvede navedena sprememba, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (23) Portugalska je pojasnila tudi, da naložbe RE-C05-i06: Kapitalizacija podjetij in finančna odpornost/Banco Português de Fomento v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije ni več mogoče doseči v časovnem okviru iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost zaradi zamud, ki so nastale zaradi makroekonomskih pogojev in povečanja negotovosti. To se nanaša na zamik cilja 5.29 in določitev novega vmesnega cilja, in sicer cilja 5.43 naložbe RE-C05-i06: Kapitalizacija podjetij in finančna odpornost/Banco Português de Fomento v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se podaljša časovni okvir izvajanja in da se izvedejo navedene spremembe, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (24) Portugalska je pojasnila tudi, da naložbe RE-C06-i02: Zaveza za trajnostno zaposlovanje v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti ni več mogoče doseči v časovnem okviru iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost. Trg dela je okreval hitreje, kot je bilo pričakovano, kar je privedlo do manjšega števila delavcev, ki imajo koristi od te naložbe. Da bi naložba dosegla več ljudi in imela večji učinek, je Portugalska zahtevala podaljšanje obdobja njenega izvajanja. To zadeva zamik cilja 6.5 in spremembo opisa zadevne naložbe RE-C06-i02: Zaveza za trajnostno zaposlovanje v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se podaljša časovni okvir izvajanja in da se izvedejo navedene spremembe, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (25) Portugalska je pojasnila tudi, da naložbe RE-C09-i01: Regionalni načrt za učinkovito rabo vode v regiji Algarve v okviru komponente 9: Gospodarjenje z vodo ni več mogoče doseči v časovnem okviru iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost zaradi zamud, ki so nastale zaradi pozne dobave piezometrov, in potrebe, da se jih zaradi hude suše namesti globlje v tla. To se nanaša na zamik cilja 9.1, mejnikov 9.5, 9.6 in 9.7 ter spremembo opisa zadevne naložbe RE-C09-i01: Regionalni načrt za učinkovito rabo vode v regiji Algarve v okviru komponente 9: Gospodarjenje z vodo. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se podaljša časovni okvir izvajanja in da se izvedejo navedene spremembe, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (26) Portugalska je pojasnila tudi, da naložbe RE-C02-i05: Cenovno dostopni javni stanovanjski fond v okviru komponente 2: Stanovanja ni več mogoče v celoti doseči v obliki iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost. Motnje v dobavni verigi in visoka inflacija povzročajo zamude pri izvajanju, pri čemer se ambicije te naložbe ali njen končni rok ne spreminjajo. To zadeva zmanjšanje vmesnih ciljev 2.21, 2.22, 2.23 in 2.24 naložbe RE-C02-i05: Cenovno dostopni javni stanovanjski fond v okviru komponente 2: Stanovanja. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se navedeni cilji znižajo in da se izvedejo navedene spremembe, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (27) Portugalska je pojasnila, da naložbe TD-C16-i03: Katalizator za digitalni prehod podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0 ni več mogoče v celoti doseči v časovnem okviru iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost zaradi tehničnih in pravnih težav, pri čemer se končni rok naložbe ne spreminja. To se nanaša na zamik

mejnika 16.14 naložbe TD-C16-i03: Katalizator za digitalni prehod podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se podaljša časovni raspored izvajanja zgoraj navedenega mejnika, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.

- (28) Portugalska je pojasnila, da naložbe TD-C19-i04: Učinkovita, varna in skupna kritična digitalna infrastruktura v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava_ni več mogoče v celoti doseči v časovnem okviru iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost zaradi motenj v dobavni verigi, pri čemer se končni rok naložbe ne spreminja. To se nanaša na zamik mejnika 19.12 naložbe TD-C19-i04: Učinkovita, varna in skupna kritična digitalna infrastruktura v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se podaljša časovni raspored izvajanja zgoraj navedenega mejnika, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (29) Portugalska je pojasnila, da šestih ukrepov zaradi motenj v dobavni verigi in visoke inflacije ni več mogoče v celoti doseči z ambicijami iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost. To zadeva zmanjšanje cilja 2.6 naložbe RE-C02-i02: Nacionalni fond za nujno in začasno nastanitev v okviru komponente 2: Stanovanja; črtanje cilja 2.9; spremembo temeljev cilja 2.10; zmanjšanje cilja 2.11 in sprememba opisa zadevne naložbe RE-C02-i03-RAM: Krepitev ponudbe socialnih stanovanj v avtonomni regiji Madeira v okviru komponente 2: Stanovanja; črtanje cilja 2.15; zmanjšanje ciljev 2.16, 2.17 in 2.18 ter spremembo opisa zadevne naložbe RE-C02-i04-RAA: Izboljšanje stanovanjskih pogojev v stavbah iz stanovanjskega fonda v avtonomni regiji Azori v okviru komponente 2: Stanovanja. To zadeva tudi zmanjšanje cilja 5.21 naložbe RE-C05-i05-RAA: Okrevanje kmetijstva na Azorih v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije. Nanaša se tudi na zmanjšanje cilja 14.3 naložbe TC-C14-i01: Vodik in obnovljivi plini v okviru komponente 14: Vodik in obnovljivi viri energije. To zadeva zmanjšanje ciljev 16.8 in 16.10 ter spremembo opisa zadevne naložbe TD-C16-i02: Digitalni prehod podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se navedeni cilji znižajo in da se izvedejo navedene spremembe, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (30) Portugalska je pojasnila tudi, da naložbe RE-C03-i04-RAA: Izvajanje regionalne strategije za boj proti revščini in socialni izključenosti v okviru komponente 3: Socialni odzivi ni več mogoče v celoti doseči z ambicijami iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost. Število oseb, ki prejemajo dohodek za socialno vključenost in ki so upravičene do te naložbe, se je zmanjšalo bolj, kot je bilo pričakovano. To zadeva zmanjšanje cilja 3.12 naložbe RE-C03-i04-RAA: Izvajanje regionalne strategije za boj proti revščini in socialni izključenosti v okviru komponente 3: Socialni odzivi. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se navedeni cilj zniža in da se izvede navedena sprememba, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (31) Portugalska je pojasnila tudi, da naložbe TD-C16-i01: Digitalno opolnomočenje podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0 ni več mogoče v celoti doseči z ambicijami iz prvotnega načrta za okrevanje zaradi nepredvidenih težav s tehnično interoperabilnostjo in udeležbe v usposabljanju, ki je nižja od pričakovane. To se nanaša na zmanjšanje cilja 16.4 in spremembo opisa zadevne naložbe TD-C16-i01: Digitalno opolnomočenje podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se navedeni cilj zniža in da se izvede navedena sprememba, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.

- (32) Portugalska je pojasnila tudi, da naložbe TD-C19-i07: Opolnomočenje javne uprave za ustvarjanje javne vrednosti, v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava ni več mogoče v celoti doseči z ambicijami iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost. Upokojilo se je več ljudi, kot je bilo pričakovano, pri gradnji centrov za usposabljanje pa je prišlo do zamud, zaradi česar je bilo udeležencev usposabljanj manj. To zadeva zmanjšanje cilja 19.21 naložbe TD-C19-i07: Opolnomočenje javne uprave za ustvarjanje javne vrednosti v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava.
- (33) Portugalska je pojasnila, da naložbe RE-C01-i04: Oprema za nove bolnišnice v Seixalu, Sintri in vzhodni Lizboni v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo ni več mogoče v celoti doseči v obliki iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost. Zaradi inflacije in motenj v dobavni verigi ter pravnih postopkov v zvezi z dodelitvijo gradbenih projektov je prišlo do velikih zamud pri gradnji bolnišnic v Sintri in vzhodnem delu Lizbone. Portugalska je zahtevala, da se s to naložbo podpre del gradnje bolnišnice Hospital de Lisboa Oriental (namesto da se financira le del opreme) in da se financira tudi oprema drugih bolnišnic v regiji Lisboa e Vale do Tejo. To zadeva spremembo mejnika 1.26, uvedbo novega mejnika, in sicer mejnika 1.40, ter spremembo opisa zadevne naložbe RE-C01-i04: Oprema za nove bolnišnice v Seixalu, Sintri in vzhodni Lizboni ter preimenovanje naložbe v „RE-C01-i04: Gradnja bolnišnice Hospital de Lisboa Oriental in oprema za nove bolnišnice v Seixalu, Sintri, vzhodni Lizboni in regiji Vale do Tejo“. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se izvedejo navedene spremembe, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (34) Portugalska je pojasnila, da dveh ukrepov ni več mogoče v celoti doseči v prvotni obliki zaradi omejitev v dobavni verigi in višjih cen, kar je privedlo do razpisov brez prijav, pri čemer to ne vpliva na ambicije teh ukrepov. To zadeva zmanjšanje cilja 3.13 naložbe RE-C03-i04-RAA: Izvajanje regionalne strategije za boj proti revščini in socialni izključenosti v okviru komponente 3: Socialni odzivi tako, da se enako število rehabilitacijskih mest zagotovi v dveh stavbah namesto treh. To zadeva tudi spremembo mejnika 10.5 naložbe TC-C10-i03: Atlantski obrambni operativni center in pomorska ploščad v okviru komponente 10, ker za svoje delovanje ne potrebujeta novih vozil. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se spremenita navedeni mejnik in cilj ter da se izvedejo navedene spremembe, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (35) Portugalska je pojasnila, da treh ukrepov zaradi inflacije ni več mogoče v celoti doseči v obsegu, kot je bil sprva predviden. To zadeva spremembo mejnika 1.18 naložbe RE-C01-i01: Primarno zdravstveno varstvo z več odgovori v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo tako, da se popravijo zneski, dodeljeni v podporo podukrepom, ki so navedeni v opisu cilja. To zadeva spremembo cilja 1.21 naložbe RE-C01-i02: Nacionalna mreža integrirane stalne oskrbe in nacionalna mreža paliativne oskrbe v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo tako, da se popravijo zneski podpore, dodeljeni podukrepom, ki so navedeni v opisu cilja. To zadeva črtanje zneskov podpore, dodeljene podukrepom, ki so navedeni v cilju 1.30 naložbe RE-C01-i05-RAM: Krepitev regionalnega zdravstvenega varstva na Madeiri v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo. To zadeva spremembo cilja 8.13 naložbe RE-C08-i05: Program za več gozdov v okviru komponente 8: Gozdovi tako, da se popravijo stroški, navedeni v opisu cilja. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se spremenijo navedeni mejnik in cilji ter popravijo zneski v zvezi s podporo, dodeljeno določenim podukrepom, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.

- (36) Portugalska je pojasnila, da 15 ukrepov ni več mogoče v celoti doseči v prvotni obliki, saj so nepričakovane pravne ali tehnične težave, na katere organi ne morejo vplivati, privedle do potrebe po spreminjanju ali črtanju nekaterih vidikov ukrepov, da se izvedejo ustrežnejše in učinkovitejše rešitve. To zadeva spremembo opisa naložbe RE-C01-i02: Nacionalna mreža integrirane stalne oskrbe in nacionalna mreža paliativne oskrbe v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo. To zadeva spremembo ciljev 2.2 in 2.3 ter dodajanje novega cilja 2.29 naložbe RE-C02-i01: Podporni program za dostop do stanovanj v okviru komponente 2: Stanovanja. To se nanaša na spremembo cilja 3.4 naložbe RE-C03-i01: Nova generacija opreme in socialni odzivi v okviru komponente 3: Socialni odzivi. To zadeva spremembo opisa naložbe RE-C06-i02: Zaveza za trajnostno zaposlovanje v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti. To zadeva spremembo cilja 6.11 in opis zadevne naložbe RE-C06-i05-RAA: Kvalifikacije odraslih in vseživljenjsko učenje (ARA) v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti. To se nanaša na spremembo opisa naložbe RE-C09-i02: Večnamensko hidravlično podjetje v dolini Crato v okviru komponente 9: Gospodarjenje z vodo. To zadeva spremembo cilja 10.3 naložbe TC-C10-i01: Šola Blue Hub, mreža infrastrukture za modro gospodarstvo, v okviru komponente 10: Morje. To zadeva spremembo mejnika 10.10 in opisa zadevne naložbe TC-C10-i04-RAA: Razvoj grozda Cluster do Mar dos Açores v okviru komponente 10. To zadeva spremembo opisa naložbe TC-C14-i01: Vodik in obnovljivi plini v okviru komponente 14: Vodik in obnovljivi viri energije. To se nanaša na spremembo mejnika 14.12 in opisa zadevne naložbe TC-C14-i03-RAA: Energijski prehod na Azorih v okviru komponente 14: Vodik in obnovljivi viri energije. To zadeva spremembo mejnika 15.9 in opisa zadevne naložbe TC-C15-i03: Proga za hitro železnico Odivelas-Loures v okviru komponente 15: Trajnostna mobilnost. To se nanaša na spremembo opisa naložbe TC-C15-i04: Hitri avtobusni prevoz Boavista-Império v okviru komponente 15: Trajnostna mobilnost. To zadeva spremembo ciljev 16.2 in 16.3 ter opisa zadevne naložbe TD-C16-i01: Digitalno opolnomočenje podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0. To se nanaša na spremembo ciljev 16.6 in 16.8 ter opisa zadevne naložbe TD-C16-i02: Digitalni prehod podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0. To zadeva spremembo mejnika 19.17 naložbe TD-C19-i05: Digitalni prehod javne uprave na Madeiri v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se spremenijo navedeni mejniki, cilji in opisi naložb ter da se izvedejo navedene spremembe, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (37) Portugalska je pojasnila tudi, da naložbe RE-C06-i01: Modernizacija ustanov za poklicno izobraževanje in usposabljanje v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti ni več mogoče v celoti doseči v izvorni obliki, pri čemer to ne vpliva na njene ambicije. Zaradi pandemije COVID-19 so visoko usposobljeni turistični delavci zapustili panogo in nastala je potreba po usposabljanju novih. Zato je bila naložbi dodana možnost podpore poklicnemu usposabljanju v turističnem sektorju. To se nanaša na spremembo ciljev 6.3 in 6.4 ter opisa zadevne naložbe RE-C06-i01: Modernizacija ustanov za poklicno izobraževanje in usposabljanje v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se spremenijo navedeni cilji in opis naložb ter da se izvedejo navedene spremembe, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.
- (38) Portugalska je pojasnila, da je bilo pet ukrepov spremenjenih v prid očitno boljših alternativ za izvajanje ukrepa, da bi se dosegla prvotna ambicija ukrepa. To zadeva spremembo ciljev 2.25, 2.26, 2.27 in 2.28 ter opis naložbe: RE-C02-i06: Študentska nastanitev po dostopnih cenah v okviru komponente 2: Stanovanja tako, da se najem

nastanitev omogoči tudi za raziskovalce, učitelje in neučno osebje visokošolskih ustanov, potem ko so potrebe študentov po nastanitvi zadovoljene. To se nanaša tudi na spremembo cilja 8.11 naložbe RE-C08-i04: Sredstva za preprečevanje požarov na podeželju in boj proti njim v okviru komponente 8, Gozdovi, da se omogoči nakup treh srednje velikih gasilskih helikopterjev namesto štirih lahkih gasilskih helikopterjev, s čimer se poveča skupna zmogljivost za gašenje požarov. To zadeva spremembo opisa naložbe TC-C11-i01: Razogljičenje industrije v okviru komponente 11: Razogljičenje industrije tako, da se omogoči izvedba razpisov, kadar koli je to potrebno, in ne le enkrat letno. To zadeva spremembo ciljev 20.11 in 20.12 ter opisa zadevne naložbe TD-C20-i02-RAA: Digitalno izobraževanje (Azori) v okviru komponente 20 Digitalna šola tako, da se omogoči nakup interaktivnih zaslonov namesto projektorjev in črta nepotrebna obveznost nadgradnje pomnilnika RAM in programske opreme. Na podlagi tega je Portugalska zahtevala, da se spremenijo navedeni mejniki, cilji in opisi naložb ter da se izvedejo navedene spremembe, zato bi bilo treba Izvedbeni sklep Sveta ustrezno spremeniti.

- (39) Komisija meni, da razlogi, ki jih je navedla Portugalska, upravičujejo posodobitev v skladu s členom 18(2) Uredbe (EU) 2021/241 in spremembo v skladu s členom 21(2) navedene uredbe.

Popravek vsebinskih napak

- (40) V besedilu Izvedbenega sklepa Sveta je bilo ugotovljenih 138 vsebinskih napak, ki vplivajo na 79 mejnikov in ciljev ter 46 ukrepov. Izvedbeni sklep Sveta bi bilo treba spremeniti tako, da se popravijo vsebinske napake, ki ne odražajo vsebine načrta za okrevanje in odpornost, predloženega Komisiji 22. aprila 2021, kot je bil dogovorjen med Komisijo in Portugalsko. Te vsebinske napake se nanašajo na naslednje ukrepe ter njihove mejnike in cilje. Cilj 1.3 in opis zadevne reforme RE-r01: Reforma primarnega zdravstvenega varstva v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo; cilj 1.12 reforme RE-r03: Dokončanje reforme modela upravljanja javnih bolnišnic v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo; cilja 1.14 in 1.15 ter mejnika 1.17 in 1.18 naložbe RE-C01-i01: Primarno zdravstveno varstvo z več odgovori v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo; cilja 1.27 in 1.30 ter opis zadevne naložbe RE-C01-i05-RAM: Krepitev regionalnega zdravstvenega varstva na Madeiri v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo; opis naložbe RE-C01-i07-RAM: Digitalizacija regionalnega zdravstvenega varstva na Madeiri v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo; cilj 1.38 naložbe RE-C01-i09: Univerzalni sistem za podporo aktivnemu življenju v okviru komponente 1: Nacionalno zdravstveno varstvo. Vsebinske napake se nanašajo tudi na cilja 2.2 in 2.3 naložbe RE-C02-i01: Podporni program za dostop do stanovanj v okviru komponente 2: Stanovanja; cilje 2.4, 2.5, 2.6, 2.7 in 2.8 ter opis zadevne naložbe RE-C02-i02: Nacionalni fond za nujno in začasno nastanitev v okviru komponente 2: Stanovanja; cilja 2.10 in 2.11 naložbe RE-C02-i03-RAM: Krepitev ponudbe socialnih stanovanj v avtonomni regiji Madeira v okviru komponente 2: Stanovanja; cilja 2.16 in 2.18 ter opis zadevne naložbe RE-C02-i04-RAA: Izboljšanje stanovanjskih pogojev v stavbah iz stanovanjskega fonda v avtonomni regiji Azori v okviru komponente 2: Stanovanja; cilje 2.25, 2.26, 2.27 in 2.28 naložbe RE-C02-i06: Študentska nastanitev po dostopnih cenah v okviru komponente 2: Stanovanja. Vsebinske napake zadevajo tudi cilja 3.4 in 3.5 ter opis zadevne naložbe RE-C03-i01: Nova generacija opreme in socialni odzivi v okviru komponente 3: Socialni odzivi; opis naložbe RE-C03-i02: Dostopnost 360 v okviru komponente 3: Socialni odzivi; cilje 3.10, 3.11 in 3.27 ter opis zadevne naložbe RE-C03-i03-RAM: Krepitev socialnih

odzivov v avtonomni regiji Madeira v okviru komponente 3: Socialni odzivi; cilja 3.12 in 3.13 ter opis zadevne naložbe RE-C03-i04-RAA: Izvajanje regionalne strategije za boj proti revščini in socialni izključenosti v okviru komponente 3: Socialni odzivi; mejnik 3.19 in opis zadevne naložbe RE-C03-i05: Platforma + dostop v okviru komponente 3: Socialni odzivi. Vsebinske napake se nanašajo na mejnik 4.4, cilje 4.5, 4.9 in 4.10 ter opis zadevne naložbe RE-C04-i01: Kulturne mreže in digitalni prehod v okviru komponente 4: Kultura, mejnik 4.11 in opis zadevne naložbe RE-C04-i02: Kulturna dediščina v okviru komponente 4: Kultura. Vsebinske napake zadevajo cilj 5.5 in opis zadevne naložbe RE-C05-i01.01: Mobilizacija programov/zvez za poslovne inovacije v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije; cilj 5.7 in opis zadevne naložbe RE-C05-i01.02: Zeleni programi/zveze za poslovne inovacije v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije; cilj 5.9 in opis zadevne naložbe RE-C05-i02: Vmesna naloga – prenova mreže za podporo znanosti in tehnologiji ter smernic za proizvodno strukturo v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije; cilj 5.13 in opis zadevne naložbe RE-C05-i03: Program za raziskave in inovacije na področju trajnostnega kmetijstva in agroživilske industrije v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije; cilj 5.17 in opis zadevne naložbe RE-C05-i04-RAA: Dokapitalizacija sistema podjetij na Azorih v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije; cilj 5.29 naložbe RE-C05-i06: Kapitalizacija podjetij in finančna odpornost/Banco Português de Fomento v okviru komponente 5: Naložbe in inovacije. Vsebinske napake se nanašajo tudi na opis reforme RE-r14: Reforma poklicnega izobraževanja in usposabljanja v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti; cilj 6.15 in opis zadevne reforme RE-r16: Zmanjšanje omejitev za močno regulirane poklice v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti; opis reforme RE-C06-r17: Program za spodbujanje dostojnega dela v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti; opis naložbe RE-C06-i01: Modernizacija ustanov za poklicno izobraževanje in usposabljanje v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti; cilj 6.6 in opis zadevne reforme RE-C06-i03: Spodbuda za odrasle v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti; cilja 6.8 in 6.9 ter opis zadevne naložbe RE-C06-i04: Spodbuda za mlade – STEAM v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti; opis naložbe RE-C06-i05-RAA: Kvalifikacije odraslih in vseživljenjsko učenje v okviru komponente 6: Kvalifikacije ter znanja in spretnosti. Vsebinske napake se nanašajo tudi na cilje 7.1, 7.2 in 7.3 naložbe RE-C07-i00: Razširitev omrežja za polnjenje električnih vozil v okviru komponente 7: Infrastruktura; opis naložbe RE-C07-i02: Manjkajoče povezave in povečanje zmogljivosti omrežja v okviru komponente 7: Infrastruktura; opis naložbe RE-C07-i03: Čezmejne povezave v okviru komponente 7: Infrastruktura; opis naložbe RE-C07-i04: Sprejemni prostori podjetij – dostopnost s ceste v okviru komponente 7: Infrastruktura. Vsebinske napake zadevajo tudi cilj 8.18 in opis zadevne naložbe RE-r20: Reorganizacija sistema zemljiške knjige in sistema za spremljanje pokrovnosti tal v okviru komponente 8: Gozdovi; cilja 8.1 in 8.20 ter opis zadevne naložbe RE-C08-i01: Preoblikovanje krajine na ranljivih gozdnih območjih v okviru komponente 8: Gozdovi; cilja 8.5 in 8.6 ter opis zadevne naložbe RE-C08-i02: Zemljiška knjiga in sistem za spremljanje pokrovnosti tal v okviru komponente 8: Gozdovi; cilja 8.8 in 8.9 ter opis zadevne naložbe RE-C08-i03: Prekinitve upravljanja goriva – primarno omrežje v okviru komponente 8: Gozdovi; cilj 8.11 naložbe RE-C08-i04: Sredstva za preprečevanje požarov na podeželju in boj proti njim v okviru komponente 8: Gozdovi; cilje 8.13, 8.16 in 8.21 ter opis zadevne naložbe RE-C08-i05: Program za več gozdov v okviru komponente 8: Gozdovi. Vsebinske napake se nanašajo tudi na cilj 9.5 naložbe RE-C09-i01: Regionalni načrt za učinkovito rabo vode v regiji Algarve v okviru komponente 9: Gospodarjenje z vodo; opis naložbe RE-C09-i02:

Večnamensko hidravlično podjetje v dolini Crato v okviru komponente 9: Gospodarjenje z vodo; opis naložbe RE-C09-i03-RAM: Načrt za učinkovito rabo vode ter krepitev oskrbe in namakalnih sistemov na Madeiri v okviru komponente 9: Gospodarjenje z vodo. Vsebinske napake zadevajo mejnika 10.9 in 10.10 naložbe TC-C10-i04-RAA: Razvoj grozda Cluster do Mar dos Açores v okviru komponente 10: Morje. Vsebinske napake se nanašajo tudi na opis naložbe TC-C14-i03-RAA: Energijski prehod na Azorih v okviru komponente 14: Vodik in obnovljivi viri energije. Vsebinske napake se nanašajo na opis naložbe TC-C15-i04: Hitri avtobusni prevoz Boavista-Império v okviru komponente 15: Trajnostna mobilnost; mejnik 15.12 in opis zadevne naložbe TC-C15-i05: Razogljičenje javnega prevoza v okviru komponente 15: Trajnostna mobilnost. Vsebinske napake zadevajo tudi opis komponente 16: Podjetja 4.0; cilj 16.4 in opis zadevne naložbe TD-C16-i01: Digitalno opolnomočenje podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0; cilje 16.6, 16.8 in 16.11 ter opis zadevne naložbe TD-C16-i02: Digitalni prehod podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0; cilja 16.14 in 16.15 ter opis zadevne naložbe TD-C16-i03: Katalizator za digitalni prehod podjetij v okviru komponente 16: Podjetja 4.0. Vsebinske napake se nanašajo na opis reforme TD-r32: Posodobitev in poenostavitev upravljanja javnih financ v okviru komponente 17: Kakovost in vzdržnost javnih financ; mejnik 17.13 naložbe TD-C17-i01: Informacijski sistemi za upravljanje javnih financ v okviru komponente 17: Kakovost in vzdržnost javnih financ; mejnik 17.21 naložbe TD-C17-i02: Posodobitev informacijskih sistemov davčne in carinske uprave za obdavčitev nepremičnin na podeželju v okviru komponente 17: Kakovost in vzdržnost javnih financ. Vsebinske napake se nanašajo tudi na opis reforme TD-r33: Ekonomska pravičnost in poslovno okolje v okviru komponente 18: Ekonomska pravičnost in poslovno okolje. Vsebinske napake zadevajo mejnik 19.26 naložbe TD-C19-i01: Preoblikovanje javnih in konzularnih služb v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava; opis naložbe TD-C19-i03: Krepitev celotnega okvira kibernetске varnosti v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava; opis naložbe TD-C19-i05: Digitalni prehod javne uprave na Madeiri v okviru komponente 19: Digitalna javna uprava. Vsebinske napake se nanašajo tudi na cilj 20.4 naložbe TD-C20-i01: Digitalni prehod v izobraževanju v okviru komponente 20: Digitalna šola; cilja 20.10 in 20.13 ter opis zadevne naložbe TD-C20-i02-RAA: Digitalno izobraževanje (Azori) v okviru komponente 20: Digitalna šola; cilj 20.17, mejnik 20.18 in opis zadevne naložbe TD-C20-i03-RAM: Pospešitev digitalizacije izobraževanja v avtonomni regiji Madeira v okviru komponente 20: Digitalna šola. Popravek vseh zgoraj navedenih vsebinskih napak ne vpliva na izvajanje zadevnih ukrepov.

Poglavje REPowerEU na podlagi člena 21c Uredbe (EU) 2021/241

- (41) Poglavje REPowerEU vključuje šest novih reform in enajst novih naložb. Portugalska uvaja dve reformi, zlasti za boj proti energijski revščini ter za povečanje naložb v energijsko učinkovitost. Prva vključuje ustanovitev organa za spremljanje energetske revščine ter za analizo in oblikovanje javne politike za njeno odpravo (RP-C21-r43: Nacionalna opazovalnica za energijsko revščino). Druga se nanaša na vzpostavitev „energetskih prostorov za državljane“, kjer lahko državljani dobijo informacije in nasvete o tem, kako izvajati in uporabljati različne ukrepe in rešitve, ki izboljšujejo energijsko učinkovitost, in se naučijo trajnostnega ravnanja v zvezi s porabo energije – reforma RP-C21-r44: Vzpostavitev točk „vse na enem mestu“ v zvezi z energijsko učinkovitostjo, ki so namenjene državljanom (energetski prostori za državljane).

- (42) Cilj drugih reform v poglavju REPowerEU je povečati potencial obnovljivih virov energije na Portugalskem. Te reforme se nanašajo na revizijo regulativnega okvira nacionalnih omrežij za prenos in distribucijo plina za spodbujanje uporabe obnovljivih plinov (RP-C21-r46: Regulativni okvir za obnovljivi vodik); izvedbo prve dražbe za centraliziran nakup biometana s strani veleprodajnega zasilnega dobavitelja in sprejetje akcijskega načrta za razvoj trga biometana (RP-C21-r47: Prva dražba za trajnostni biometan in akcijski načrt za biometan); poenostavitev postopkov za izdajanje licenc in dovoljenj za projekte na področju obnovljivih virov energije ter usposabljanje o digitalnih orodjih za izvajanje teh postopkov (RP-C21-r48: Poenostavitev pravnega in regulativnega okvira, ki se uporablja za projekte na področju obnovljivih virov energije) ter vzpostavitev ponudbe za dolgoročno poklicno usposabljanje za razvoj, prepoznavanje, vrednotenje in potrjevanje zelenih spretnosti, namenjeno delavcem na področju energijskega prehoda in podnebnih ukrepov ter brezposelnim (RP-C21-r45: Zelene spretnosti)
- (43) Nove naložbe prispevajo tudi k razvoju proizvodnje energije iz obnovljivih virov in zelenemu prehodu portugalskega gospodarstva. Te naložbe zadevajo razvoj tehnologij za povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov (RP-C21-i05: Podpora razvoju zelene industrije); podporo tehničnim študijam za preučitev zmogljivosti polj vetrnih elektrarn na morju za proizvodnjo energije (RP-C21-i07: Tehnične študije za potencial energije na morju); vzpostavitev sheme spodbud za namestitev sistemov za proizvodnjo in shranjevanje električne energije iz obnovljivih virov za lastno porabo ter namestitev opreme za proizvodnjo tople vode in proizvodnjo toplote z uporabo obnovljivih virov energije s strani gospodinjstev, mikro, malih in srednjih podjetij ter neprofitnih institucij v avtonomni regiji Madeira (RP-C21-i11-RAM – Sistem spodbud za proizvodnjo in shranjevanje energije iz obnovljivih virov na Madeiri in Portu Santu); vzpostavitev sheme spodbud za nakup in namestitev sistemov za shranjevanje električne energije iz obnovljivih virov na Azorih (RP-C21-i10-RAA – Sistem spodbud za nakup in namestitev sistemov za shranjevanje električne energije iz obnovljivih virov); povečanje prožnosti javnega električnega omrežja, kar bo omogočilo optimizacijo in prožno upravljanje elektroenergetskega sistema, tudi z vidika pričakovanega povečanja proizvodnje in porabe električne energije iz obnovljivih virov (RP-C21-i08: Prožnost omrežja in shranjevanje) ter vzpostavitev točke „vse na enem mestu“ za izdajanje dovoljenj in spremljanje projektov v zvezi s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov (RP-C21-i09: Točka „vse na enem mestu“ za izdajanje dovoljenj in spremljanje projektov na področju energije iz obnovljivih virov).
- (44) Druge naložbe so namenjene razogljichenju prometa. Te se nanašajo na nakup brezemisijjskih avtobusov (električnih ali na vodikov pogon) in namestitev polnilnih/oskrbovalnih postaj na Madeiri (RP-C21-i13-RAM: Razogljichenje javnega prevoza) in v Bragi (RP-C21-i14: Hitri avtobusni prevoz – Braga); nakup dveh električnih trajektov na Azorih (RP-C21-i15-RAA – Nakup dveh električnih trajektov) ter postavitev vzpenjače v Nazaréju (RP-C21-i16 – Vzpenjača v Nazaréju).
- (45) Druga nova naložba v poglavju RePowerEU prispeva k povečanju energijske učinkovitosti stavb tako, da je namenjena podpori obnovitvenih del, vključno z zmogljivostjo stavb za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov za lastno porabo, v javnih stavbah na Madeiri (RP-C21-i04-RAM – Energijska učinkovitost v javnih stavbah in objektih).
- (46) Poglavje REPowerEU vključuje tudi razširjene ukrepe, ki vplivajo na pet ukrepov v okviru komponente 11: Razogljichenje industrije, komponente 13: Energijska

učinkovitost stavb; komponente 14: Vodik in obnovljivi viri energije ter komponente 15: Trajnostna mobilnost. Razširjeni ukrepi, vključeni v poglavje REPowerEU, predstavljajo znatno povečanje ambicioznosti ukrepov, ki so že vključeni v nacionalni načrt za okrevanje in odpornost.

- (47) Komisija je spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ocenila glede na merila za ocenjevanje iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241.

Uravnotežen odziv, ki prispeva k šestim stebrom

- (48) V skladu s členom 19(3), točka (a), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.1, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, v veliki meri (ocena A) predstavlja celovit in ustrezno uravnotežen odziv na gospodarske in socialne razmere ter s tem ustrezno prispeva k vsem šestim stebrom iz člena 3 navedene uredbe ob upoštevanju specifičnih izzivov, s katerimi se sooča zadevna država članica, in dodeljenih finančnih sredstev zadevne države članice.
- (49) Prvotni načrt za okrevanje in odpornost je predstavljal celovit in ustrezno uravnotežen odziv (ocena A) na takratne gospodarske in socialne razmere ter ustrezno prispeval k vsem šestim stebrom iz člena 3 uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost, kot so opisani v uvodnih izjavah 8 do 12 Izvedbenega sklepa Sveta z dne 6. julija 2021.
- (50) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, še naprej celovito zajema vseh šest stebrov, ob tem pa noben ukrep ni bil črtan in znatno število komponent podpira več kot en steber. Več ukrepov iz spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ustreza ciljem mehanizma z ustreznim splošnim ravnovesjem med stebri. Ukrepi, vključeni v poglavje REPowerEU, prispevajo zlasti k naslednjim stebrom: zeleni prehod; pametna, trajnostna in vključujoča rast ter socialna in teritorialna kohezija.

Obravnava vseh ali pomembnega dela izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih za države

- (51) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.2, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, prispeval k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela izzivov (ocena A), opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za državo, ki so bila naslovljena na Portugalsko, vključno z njihovimi fiskalnimi vidiki, in priporočilih v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011, ali izzivov, opredeljenih v drugih ustreznih dokumentih, ki jih je Komisija uradno sprejela v okviru evropskega semestra.
- (52) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost zlasti upošteva specifična priporočila za države, ki jih je Svet uradno sprejel pred predložitvijo spremenjenega načrta s strani Komisije. Ker so bila najvišja dodeljena finančna sredstva za Portugalsko spremenjena navzgor in ker se je obseg načrta povečal zaradi dodatne prošnje za posojilo, ki ne bo namenjeno izključno ciljem poglavja REPowerEU, so v celoviti oceni upoštevana vsa strukturna priporočila za leti 2022 in 2023.
- (53) Komisija je po oceni napredka pri izvajanju vseh zadevnih specifičnih priporočil za države ob predložitvi spremenjenega nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost ugotovila, da nobeno priporočilo ni bilo v celoti izvedeno. Znatno napredek je bil dosežen v zvezi s priporočilom o izboljšanju dostopa podjetij do likvidnosti, zlasti za mala in srednja podjetja (priporočilo št. 3.1 iz leta 2020).

- (54) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen sklop reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in prispevajo k učinkovitemu reševanju vseh ali znatnega dela gospodarskih in socialnih izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih za državo, ki jih je Svet naslovil na Portugalsko v okviru evropskega semestra, zlasti za izboljšanje učinkovitosti davčnega sistema in sistema socialne zaščite ter spodbujanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ (priporočila št. 1.5 iz leta 2023, št. 1.4 iz leta 2022, št. 2.2 iz leta 2020, 2.4 iz leta 2019); izboljšanje pogojev za prehod v krožno gospodarstvo, zlasti s spodbujanjem preprečevanja odpadkov, recikliranja in ponovne uporabe odpadkov (priporočila št. 3 iz leta 2022 in 2023); zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv (priporočila št. 4.1 iz leta 2022 in 2023), tudi v prometnem sektorju (priporočilo št. 4.2 iz leta 2022); pospešitev uvajanja obnovljivih virov energije z nadgradnjo omrežij za prenos in distribucijo električne energije, omogočanjem naložb v shranjevanje električne energije (priporočilo št. 4.3 iz leta 2022); racionalizacijo postopkov za izdajo dovoljenj, da se omogoči nadaljnji razvoj proizvodnje energije iz obnovljivih virov (priporočila št. 4.2 iz leta 2023 in št. 4.4 iz leta 2022); okrepitev okvira spodbud za energijsko učinkovitost stavb (priporočila št. 4.6 iz leta 2023 in št. 4.5 iz leta 2022); krepitev odpornosti zdravstvenega sistema (priporočila št. 1.2 iz leta 2020 in št. 1.2 iz leta 2019); podporo zaposlovanju in odpravo segmentacije trga dela (priporočila št. 2.1 iz leta 2020 in št. 2.1 iz leta 2019); izboljšanje spretnosti in znanj prebivalstva, zlasti digitalnih spretnosti in znanj ter spretnosti in znanj, ki jih zahteva trg dela (priporočila št. 2.3 iz leta 2020 št. 2.2 iz leta 2019), ter spretnosti, potrebnih za zeleni prehod (priporočilo št. 4.7 iz leta 2023); izboljšanje ustreznosti in učinkovitosti mreže socialne varnosti (priporočilo št. 2.4 iz leta 2019); povečanje konkurenčnosti podjetij (priporočilo 2.4 iz leta 2020); povečanje dostopa do likvidnosti za podjetja, zlasti za MSP (priporočilo št. 3.1 iz leta 2020); spodbujanje naložb v zeleni in digitalni prehod (priporočila št. 1.2 iz leta 2022, št. 3.4 iz leta 2020, št. 3.3 iz leta 2019); spodbujanje naložb v raziskave in inovacije (priporočilo št. 3.1 iz leta 2019) ter zmanjšanje upravnega in regulativnega bremena za podjetja (priporočilo št. 4.2 iz leta 2019).
- (55) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost uvaja davčno reformo, ki spreminja sistem davčnih ugodnosti in s katero se ustanovljajo nove tehnične enote za ocenjevanje in spremljanje davčnih politik, vključno z davčnimi ugodnostmi (TD-C17-r40: poenostavitev davčnega sistema), in reformo socialnih prejemkov, ki uvaja enoten socialni prejemek (RE-C03-r38: Poenostavitev in učinkovitost sistema socialne varnosti). Obe reformi obravnavata priporočila št. 1 iz leta 2022 in 2023 v zvezi z davčno politiko in politiko socialne zaščite ter dolgoročno vzdržnost portugalskih javnih financ. Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost uvaja tudi reformo ravnanja z odpadki, ki vzpostavlja pravni okvir za sistem kavcij in vračil za embalažo in kovino (TC-C12-r39: Spodbujanje krožnega gospodarstva in učinkovitejšega ravnanja z odpadki) in ki obravnava priporočila št. 3 iz leta 2022 in 2023 v zvezi s prehodom na krožno gospodarstvo.
- (56) Poglavje REPowerEU obravnava pomemben del izzivov, opredeljene v specifičnih priporočilih za države v zvezi z energetske politiko in zelenim prehodom. Večina ukrepov REPowerEU prispeva k izvajanju priporočil št. 4.1 iz leta 2022 in 2023 o potrebi po zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv z razvojem obnovljivih virov energije in zmanjšanjem povpraševanja po energiji.
- (57) Poglavje REPowerEU uvaja ukrepe, ki neposredno obravnavajo priporočilo št. 4.2 iz leta 2022 v zvezi s potrebo po razogljičenju prometa, in sicer razogljičenje javnega prevoza v (RP-C21-i13-RAM: Razogljičenje javnega prevoza), vzpostavitev hitrega

sistema brezemisij avtobusov v Bragi (RP-C21-i14: Hitri avtobusni prevoz v Bragi), nakup dveh električnih trajektov na Azorih (RP-C21-i15-RAA: Nakup dveh električnih trajektov) in postavitev vzpenjače v Nazaréju (RP-C21-i16: Vzpenjača v Nazaréju).

- (58) Poglavlje REPowerEU uvaja tudi ukrepe, ki obravnavajo priporočili št. 4.2 iz leta 2023 in št. 4.3 iz leta 2022 v zvezi s potrebo po pospešitvi uvajanja obnovljivih virov energije, in sicer revizijo regulativnega okvira nacionalnih omrežij za prenos in distribucijo plina za spodbujanje uporabe obnovljivega vodika (RP-C21-r46: Regulativni okvir za obnovljivi vodik); sprejetje akcijskega načrta za razvoj trga biometana in izvedbo prve dražbe za centraliziran nakup biometana (RP-C21-r47: Prva dražba za trajnostni biometan in akcijski načrt za biometan); razvoj tehnologij za povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov (RP-C21-i05: Podpora razvoju zelene industrije); podporo tehničnim študijam za preučitev zmogljivosti polj vetrnih elektrarn na morju za proizvodnjo energije (RP-C21-i07: Tehnične študije za potencial energije na morju); vzpostavitev sheme spodbud za nakup in namestitev sistemov za shranjevanje električne energije iz obnovljivih virov na Azorih (RP-C21-i10-RAA: Sistem spodbud za nakup in namestitev sistemov za shranjevanje energije iz obnovljivih virov) ter vzpostavitev sheme spodbud za proizvodnjo in shranjevanje energije iz obnovljivih virov na Madeiri (RP-C21-i11-RAM: Sistem spodbud za proizvodnjo in shranjevanje energije iz obnovljivih virov).
- (59) Poglavlje REPowerEU obravnava tudi priporočili št. 4.2 iz leta 2023 in št. 4.4 iz leta 2022 v zvezi s potrebo po racionalizaciji postopkov za izdajo dovoljenj za obnovljive vire energije z naslednjima ukrepoma: poenostavitev pravnih in regulativnih okvirov, ki se uporabljajo za projekte na področju energije iz obnovljivih virov (RP-C14-r48: Poenostavitev pravnega in regulativnega okvira, ki se uporablja za projekte na področju obnovljivih virov energije) in vzpostavitev točke „vse na enem mestu“ za izdajanje dovoljenj in spremljanje projektov v zvezi s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov (RP-C21-i09: Točka „vse na enem mestu“ za izdajanje dovoljenj in spremljanje projektov na področju energije iz obnovljivih virov).
- (60) To poglavje vključuje tudi ukrepe, ki obravnavajo priporočili št. 4.6 iz leta 2023 in št. 4.5 iz leta 2022 v zvezi s potrebo po spodbujanju energijske učinkovitosti stavb, kot so: izboljšanje energijske učinkovitosti javnih objektov na Madeiri (RP-C21-i04-RAM: Energijska učinkovitost v javnih stavbah na Madeiri); okrepitev naložb v izboljšanje energijske učinkovitosti stanovanjskih stavb (RP-C21-i02: Razširjen ukrep: Energijska učinkovitost stanovanjskih stavb) in stavb za storitve (RP-C21-i03: Razširjen ukrep: Energijska učinkovitost stavb, ki se uporabljajo v storitvenem sektorju) ter vzpostavitev „energetskih prostorov za državljane“ na lokalni ravni, kjer lahko državljani dobijo informacije in nasvete o tem, kako izvajati in uporabljati različne ukrepe za energetske učinkovitost, tudi za stavbe (RP-C21-r44: Vzpostavitev točk „vse na enem mestu“ v zvezi z energijsko učinkovitostjo, ki so namenjene državljanom (energetski prostori za državljane).
- (61) Z obravnavanjem navedenih izzivov naj bi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost prispeval tudi k odpravi neravnotežij, kot so bila opredeljena v priporočilih v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 v obdobju 2019–2023, s katerimi se sooča Portugalska, zlasti v zvezi z neravnotežji, povezanimi z javnim, zasebnim in zunanjim dolgom.

Prispevek k potencialu rasti, ustvarjanju delovnih mest ter gospodarski, socialni in institucionalni odpornosti

- (62) V skladu s členom 19(3), točka (c), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.3, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, velik vpliv (ocena A) na krepitev potenciala rasti, ustvarjanje delovnih mest ter gospodarsko, socialno in institucionalno odpornost Portugalske, s tem pa prispeval k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, vključno s spodbujanjem politik za otroke in mlade, ter na ublažitev gospodarskih in socialnih posledic krize zaradi COVID-19 ter s tem okreplil ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo in konvergenco v Uniji.
- (63) V oceni prvotnega načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (c), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.3, k navedeni uredbi je bilo ugotovljeno, da naj bi imel prvotni načrt za okrevanje in odpornost velik učinek na krepitev potenciala rasti, ustvarjanje delovnih mest ter gospodarsko, socialno in institucionalno odpornost (ocena A).
- (64) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, še naprej prispeva k ekonomski koheziji in odpravljanju ranljivosti gospodarstva. Pričakuje se, da bodo k rasti in zaposlovanju največ prispevale naložbe in reforme v zvezi z inovacijami, izobraževanjem, vključno z digitalnimi spretnostmi ter poklicnim usposabljanjem, z razogljičenjem industrije, digitalizacijo podjetij, kapitalizacijo podjetij in stanovanj, ki so zdaj okrepljene. Pričakuje se, da bodo ukrepi iz poglavja REPowerEU prispevali tudi k trajnostni rasti. To na primer velja za podporo zelenemu gospodarstvu, zelenim spretnostim ter razvoju obnovljivih virov energije.
- (65) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, še naprej prispeva k socialni koheziji. Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost vključuje pomembne okrepljene ukrepe za reševanje dolgotrajnih socialnih izzivov. Ti ukrepi zajemajo odzivnost in dostopnost zdravstvenega varstva in storitev dolgotrajne oskrbe ter dostop do cenovno sprejemljivih in socialnih stanovanj. Šibke točke na socialnem področju bi bilo treba obravnavati tudi z zagotavljanjem široke palete socialnih storitev, ki se osredotočajo na starejše, invalide, etnične manjšine in migrante, ter z integriranimi programi za podporo zapostavljenim skupnostim na prikrajšanih metropolitanskih območjih. Nova reforma bo poenostavila sistem socialnih prejemkov, da se poenostavi njihovo pokritost. V poglavju REPowerEU bo nova nacionalna opazovalnica prispevala tudi k reševanju problema energijske revščine. Dodatne naložbe v trajnostna omrežja javnega prevoza so še posebej pomembne za prikrajšane delavce, ki se vsakodnevno vozijo na delo, in povečanje pravic delavcev, zlasti pri netipičnih pogodbah o zaposlitvi, povezanih z digitalnim gospodarstvom. Ti ukrepi bodo pripomogli k uresničitvi izvedbe evropskega stebra socialnih pravic, potrjenega 7. maja 2021 na vrhu v Portu, ter naj bi prispevali k izboljššanju ravni kazalnikov iz pregleda socialnih kazalnikov.
- (66) Ukrepi, namenjeni otrokom in mladim, kot so ukrepi za povečanje zmogljivosti vrtcev in otroškega varstva. Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost naj bi spodbujal visokošolske ustanove in vpis v terciarno izobraževanje. Ustvarjena so tudi dodatna stanovanja za študente. Ukrepi so namenjeni tudi nadaljnji podpori vključevanju digitalnih tehnologij v osnovnošolski in srednješolski izobraževalni sistem z uporabo digitalnih virov v učilnicah in digitalizacijo izobraževalnih vsebin.

Načelo, da se ne škoduje bistveno

- (67) V skladu s členom 19(3), točka (d), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.4, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, zagotovil, da noben ukrep (ocena A) za izvajanje

reform in naložbenih projektov, vključenih v ta načrt za okrevanje in odpornost, ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta⁵ (načelo, da se ne škoduje bistveno).

- (68) Portugalska je predložila oceno načela, da se ne škoduje bistveno, za vsak nov in spremenjen ukrep iz spremenjenega načrta, vključno s poglavjem REPowerEU. Iz predloženih informacij je razvidno, da se pričakuje, da bo načrt zagotovil skladnost z navedenim načelom. Poleg tega se za ukrepe, pri katerih je v prihodnosti potrebna izbira projektov, v ta namen uvedejo posebni zadevni zaščitni ukrepi v povezane mejnike in cilje.

Prispevek k ciljem REPowerEU

- (69) V skladu s členom 19(3), točka (da), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.12, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo poglavje REPowerEU v veliki meri (ocena A) učinkovito prispevalo k energetske varnosti, diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, povečanju uporabe energije iz obnovljivih virov in energijske učinkovitosti, povečanju zmogljivosti za shranjevanje energije ali potrebnemu zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv pred letom 2030.
- (70) Poglavje REPowerEU prispeva k cilju iz člena 21c(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 z reformo za racionalizacijo postopkov izdaje dovoljenj, vključno z usposabljanjem javnih uslužbencev, ki se ukvarjajo z izdajanjem dovoljenj za obnovljive vire energije; vzpostavitev točke „vse na enem mestu“ za izdajanje dovoljenj za projekte v zvezi z obnovljivimi viri energije; izvajanjem akcijskega načrta za razvoj biometana ter sklopa zakonodajnih ukrepov za spodbujanje in omogočanje uporabe biometana in obnovljivega vodika; uvedbo finančne sheme za spodbujanje proizvodnje neto ničelnih tehnologij; razširitvijo obstoječe naložbe v obnovljive pline ter naložbo v zmogljivosti za shranjevanje energije iz obnovljivih virov. Pa tudi z razvojem zelenih spretnosti; naložbami v energijsko učinkovitost stanovanjskih in javnih stavb ter stavb za storitve; ustanovitvijo nacionalne opazovalnice za energijsko revščino, namenjeno nadzoru in podpori gospodinjstev, ki potrebujejo pomoč, prek ciljno usmerjenih politik, ter vzpostavitev točk „vse na enem mestu“ na lokalni ravni, imenovanih „energetski prostori za državljane“, ki so namenjeni lažjemu izvajanju ukrepov za energijsko učinkovitost.
- (71) Poglavje REPowerEU prispeva tudi k cilju iz člena 21c(3), točka (c), Uredbe (EU) 2021/241. Poleg navedenih reform v zvezi z ustanovitvijo nacionalne opazovalnice za energijsko revščino in modelov energetskega prostora za državljane Portugalska uvaja nove naložbe za izboljšanje energetske učinkovitosti v javnih stavbah ter krepitev naložb v stanovanjske stavbe in stavbe za storitve.
- (72) Poglavje REPowerEU prispeva tudi k cilju iz člena 21c(3), točka (d), Uredbe (EU) 2021/241 z uvedbo naslednjih ukrepov. Okrepitvijo naložbe „Razogljičenje industrije“, ki je namenjena finančni podpori industrijskim MSP pri razogljičenju njihovih procesov, izboljšanju njihove energetske učinkovitosti in vključevanju energije iz obnovljivih virov. Navedeno naložbo za financiranje proizvodnje neto ničelnih tehnologij in z njimi povezane infrastrukture, ki prispeva k zmanjšanju povpraševanja po energiji, kot so električna napeljava, specializirana oprema za delovanje in vzdrževanje ter toplotne črpalke.

⁵ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

- (73) Poglavje REPowerEU prispeva k cilju iz člena 21c(3), točka (e), Uredbe (EU) 2021/241 z naložbami v shranjevanje električne energije in razogljičenje prometa. Naložba v zmogljivosti za shranjevanje omogoča prožno upravljanje elektroenergetskega sistema, zlasti z vidika elektrifikacije industrije in prometa ter povečanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Poglavje REPowerEU podpira nakup brezemisijjskih avtobusov za javni prevoz, namestitve polnilnih/oskrbovalnih postaj in gradnjo nove infrastrukture za brezemisijjski promet.
- (74) Poglavje REPowerEU prispeva tudi k cilju iz člena 21c(3), točka (f), Uredbe (EU) 2021/241 z oblikovanjem ponudbe za poklicno usposabljanje za razvoj zelenih spretnosti. Vzpostavitev točke „vse na enem mestu“ za izdajanje dovoljenj za projekte v zvezi z obnovljivimi viri energije bo vključevala tudi usposabljanje javnih uslužbencev ter tako prispevala k temu cilju. Posredno bo naložba v podporo zeleni industriji in povečanje naložb v obnovljive pline prispevala tudi k temu, da bodo delavci pridobili zelene kompetence.

Ukrepi s čezmejno ali večdržavno razsežnostjo ali učinkom

- (75) V skladu s členom 19(3), točka (db), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.13, k navedeni uredbi se pričakuje, da bodo imeli ukrepi, vključeni v poglavje REPowerEU, v veliki meri (ocena A) čezmejno ali večdržavno razsežnost ali učinek.
- (76) Ukrepi, vključeni v poglavje REPowerEU, prispevajo k zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv in povpraševanja po energiji s spodbujanjem proizvodnje in shranjevanja energije iz obnovljivih virov, podpiranjem razogljičenja industrije in izboljšanjem energijske učinkovitosti stavb.
- (77) Skupni ocenjeni stroški teh ukrepov skupaj znašajo 6,9 milijarde EUR, kar znaša 71 % ocenjenih stroškov poglavja REPowerEU in je več kot okvirni cilj v višini 30 %.
- (78) Ukrepi iz poglavja REPowerEU za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov prispevajo tudi k izvozu čiste energije v druge dele Evrope. Podobno naj bi ukrepi za razogljičenje industrije prispevali tudi k razogljičenju Evrope.

Prispevek k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo

- (79) V skladu s členom 19(3), točka (e), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.5, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo, in k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, s katerimi se podpirajo podnebni cilji, je namenjen znesek, ki predstavlja 41,2 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt za okrevanje in odpornost ter 91,1 % ocenjenih skupnih stroškov ukrepov v poglavju REPowerEU, izračunanih v skladu z metodologijo iz Priloge VI k navedeni uredbi. V skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2021/241 je spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, skladen z informacijami iz nacionalnega energetskega in podnebnega načrta za obdobje 2021–2030.
- (80) Ukrepi, zmanjšani zaradi povečanja stroškov, ne vplivajo na splošne ambicije načrta v zvezi z zelenim prehodom, poglavje REPowerEU pa zagotavlja močno nadaljnjo podporo zelenemu prehodu na Portugalskem. Reforme in naložbe iz poglavja prispevajo k zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv in povpraševanja po energiji ter povečanju energijske učinkovitosti. Poleg tega se pričakuje, da bodo imeli ti ukrepi trajen učinek, in sicer: (i) s krepitvijo portugalskega elektroenergetskega omrežja za obravnavanje povečane proizvodnje in distribucije energije, tudi iz obnovljivih virov; (ii) s povečanjem shranjevanja energije ter (iii) z uvedbo strukturnih sprememb v

energetski politiki, s katerimi se bodo zmanjšala obstoječa ozka grla pri postopkih za izdajo dovoljenj za projekte v zvezi z energijo iz obnovljivih virov.

Prispevek k digitalnemu prehodu

- (81) V skladu s členom 19(3), točka (f), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.6, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri prispevajo k digitalnemu prehodu ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, ki podpirajo digitalne cilje, je namenjen znesek, ki predstavlja 21,1 % skupnih dodeljenih sredstev za spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, izračunanih po metodologiji iz Priloge VII k navedeni uredbi.
- (82) Pozitivna ocena prispevka k digitalnemu prehodu iz Izvedbenega sklepa Sveta z dne 6. julija 2021 ostaja veljavna. Po opravljeni posodobitvi še ena komponenta prispeva k digitalnemu prehodu, in sicer Komponenta 15: Trajnostna mobilnost z ukrepom za digitalizacijo železniškega sistema.
- (83) Poglavlje REPowerEU naj bi prispevalo k digitalnemu prehodu in obravnavanju izzivov, ki iz njega izhajajo, z razvojem digitalne točke „vse na enem mestu“ za izdajanje dovoljenj za projekte v zvezi z energijo iz obnovljivih virov in njihovo spremljanje. V skladu s členom 21c(5) Uredbe (EU) 2021/241 se reforme in naložbe iz poglavja REPowerEU ne upoštevajo pri izračunu skupnih dodeljenih sredstev za načrt za uporabo zahteve glede digitalnega cilja iz navedene uredbe.

Trajen učinek

- (84) V skladu s členom 19(3), točka (g), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.7, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, v veliki meri (ocena A) trajen učinek na Portugalsko.
- (85) V oceni prvotnega načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (g), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.7, k navedeni uredbi je bilo ugotovljeno, da naj bi imel prvotni načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri trajen učinek na Portugalsko (ocena A).
- (86) Novi in spremenjeni ukrepi dopolnjujejo obstoječe ukrepe ter upoštevajo krizo zaradi COVID-19, inflacijo in motnje v dobavni verigi. Čeprav je inflacija vplivala na ambicioznost šestih ukrepov, ni vplivala na dolgotrajne učinke spremenjenega načrta. Poleg tega novi in spremenjeni ukrepi obravnavajo specifična priporočila za države in se lahko pričakuje, da bodo imeli trajen učinek.
- (87) Pričakuje se, da bodo nove reforme poenostavile sistema socialnih prejemkov in davčnih ugodnosti, spodbudile učinkovitost javnih uslužbencev in pospešile krožno gospodarstvo z učinkovitejšim ravnanjem z odpadki. Nove naložbe naj bi pospešile digitalizacijo javne uprave in podprle tehnične inovacije v nacionalnem zdravstvenem sistemu ter s tem povečale kakovost diagnosticiranja in zdravljenja. Pričakuje se tudi, da bodo nove naložbe povečale domačo ponudbo cenovno dostopnih študentskih nastanitev in tako omogočile boljši dostop do visokošolskega izobraževanja.

Spremljanje in izvajanje

- (88) V skladu s členom 19(3), točka (h), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.8, k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, za zagotovitev učinkovitega spremljanja in izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki, ustrezne (ocena A).

- (89) Pri oceni prvotnega načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (h), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.8, k navedeni uredbi je bilo ugotovljeno, da je bil prvotni načrt za okrevanje ustrezen (ocena A) za zagotovitev učinkovitega spremljanja in izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki.
- (90) Narava in obseg predlaganih sprememb načrta za okrevanje in odpornost Portugalske ne vplivata na prejšnjo oceno učinkovitega spremljanja in izvajanja načrta za okrevanje in odpornost. Med drugim projektna skupina Recuperar Portugal ostaja struktura, ki je na Portugalskem zadolžena za spremljanje in izvajanje načrta ter njegovo organizacijo. Z začetkom veljavnosti Resolucije Sveta ministrov št. 93/2022 z dne 18. oktobra se je avtonomija odločanja projektne skupine še povečala. Poleg tega so mejniki in cilji, ki spremljajo spremenjene ukrepe, vključno s tistimi iz poglavja REPowerEU, jasni in realistični, predlagani kazalniki za te mejnike in cilje pa so ustrezni, sprejemljivi in zanesljivi.

Izračun stroškov

- (91) V skladu s členom 19(3), točka (i), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.9, k navedeni uredbi je utemeljitev v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost v srednji meri (ocena B) razumna in verjetna, skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.
- (92) Pri oceni prvotnega načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (i), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.9, k navedeni uredbi je bilo ugotovljeno, da je bila utemeljitev zneska ocenjenih skupnih stroškov prvotnega načrta za okrevanje in odpornost v srednji meri (ocena B) razumna in verjetna, skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.
- (93) Ocene stroškov, ki jih je predložila Portugalska v zvezi s povečanjem svojih ocen stroškov, ne vplivajo na to ugotovitev. Portugalska je trdila, da so se stroški povečali pri 69 ukrepih in podukrepih. Portugalska je za 67 ukrepov in podukrepov predložila skupno metodologijo za določanje povečanja stroškov na podlagi uradnih Eurostatovih podatkov o inflaciji (trije različni indeksi za leto 2021 in 2022) in napovedi Evropske komisije o inflaciji. Metodologija, ki jo je predlagala Portugalska, se šteje za razumno, saj temelji na uradnih statističnih podatkih in napovedih o inflaciji in je pravilno uporabljena. Pri dveh od 69 ukrepov in podukrepov je povečanje stroškov izračunano na podlagi ad hoc podatkov. Ta dva ukrepa se nanašata na gradnjo proge podzemne železnice Odivelas-Loures in vzpostavitev pomorske ploščadi. Ti dve oceni povečanja stroškov, ki ju je predlagala Portugalska, se prav tako štejeta za razumni, saj temeljita na posebnih neodvisnih študijah.
- (94) Poleg tega so ocenjeni skupni stroški načrta za okrevanje in odpornost v skladu z načelom stroškovne učinkovitosti in sorazmerni s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

Zaščita finančnih interesov Unije

- (95) V skladu s členom 19(3), točka (j), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.10, k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ter dodatni ukrepi iz tega sklepa, ustrezni (ocena A) za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in

nasprotij interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru navedene uredbe, pri čemer se pričakuje, da bodo učinkovito preprečevale dvojno financiranje v okviru navedene uredbe in drugih programov Unije. To ne posega v uporabo drugih instrumentov in orodij za spodbujanje in zagotavljanje skladnosti s pravom Unije, tudi za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov ter zaščito proračuna Unije v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta⁶.

- (96) Pri oceni prvotnega načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (j), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.10, k navedeni uredbi je bilo ugotovljeno, da so bile ureditve, predlagane v njem, ustrezne (ocena A) za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov.
- (97) Model upravljanja portugalskega načrta za okrevanje in odpornost, vzpostavljen z zakonskim odlokom št. 29-B/2021 z dne 4. maja, opredeljuje štiri ravni usklajevanja načrta za okrevanje in odpornost: 1. strateška raven političnega usklajevanja, ki jo za načrt za okrevanje in odpornost zagotavlja medresorska komisija; 2. raven spremljanja, ki jo zagotavlja nacionalna komisija za spremljanje; 3. raven tehničnega usklajevanja in spremljanja, ki jo izvajajo projektna skupina Recuperar Portugal, Agencija za razvoj in kohezijo, I. P., ter urad ministrstva za finance za načrtovanje, strategijo, ocenjevanje in mednarodne odnose; 4. raven revizije in nadzora, ki jo zagotavlja odbor za revizijo in nadzor. Poleg tega so portugalski organi sprejeli zakonski odlok št. 61/2023 z dne 24. julija, da bi pojasnili ravni posredovanja zgoraj navedenih organov in zagotovili učinkovito izpolnjevanje njihovih pristojnosti, pri čemer so razširili tudi pooblastila nacionalnega nadzornega odbora ter odbora za revizijo in nadzor. Nacionalno upravljanje načrta je centralizirano v projektni skupini Recuperar Portugal, ki je usklajevalni organ, izvajanje načrta pa je zaupano različnim javnim subjektom, ki so odgovorni za upravljanje in izvajanje naložb na decentralizirani ravni.
- (98) Od podane prvotne ocene, ki je bila podana na podlagi predlaganega sistema revizije in nadzora, je imela Komisija dostop do informacij v zvezi z njegovim dejanskim izvajanjem. To vključuje predhodne ugotovitve revizije v zvezi z zaščito finančnih interesov Unije ter ugotovitve skupne revizije sistema v zvezi z mejniki in cilji ter revizije mejnikov in ciljev, ki jo je Komisija izvedla na Portugalskem. Glede na te informacije Komisija meni, da je sistem notranjega nadzora portugalskega načrta za okrevanje in odpornost na splošno ustrezen, vendar ima nekatere pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti z namenskimi mejniki za revizijo in nadzor. Te pomanjkljivosti se nanašajo na pomanjkanje ocene tveganja goljufij in naslednjega akcijskega načrta na ravni vseh portugalskih izvajalskih organov ter nezadostnimi ureditvami za navzkrižno preverjanje informacij v zvezi s prejemanjem sredstev, da bi preprečili in odkrili dvojno financiranje. Zato bi bilo treba dodati dva nova mejnika v zvezi z revizijo in nadzorom. Prvi mejnik zahteva spremembo pogodb o financiranju med usklajevalnim organom in izvajalskimi organi tako, da se doda pravna obveznost za izvedbo ocene tveganja goljufije in da se pripravi naslednji akcijski načrt, kadar so v oceni tveganja goljufij ugotovljena tveganja, ki jih obstoječi nadzor ne obravnava. Drugi mejnik zahteva uvedbo učinkovitih sistematičnih navzkrižnih preverjanj vlog za

⁶ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 1).

morebitno financiranje v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter med mehanizmom za okrevanje in odpornost ter drugimi programi Unije.

Skladnost načrta za okrevanje in odpornost

- (99) V skladu s členom 19(3), točka (k), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.11, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, v veliki meri (ocena A) vključuje ukrepe za izvajanje reform in javnih naložbenih projektov, ki predstavljajo usklajeno delovanje.
- (100) Pri oceni prvotnega načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (k), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.11, k navedeni uredbi je bilo ugotovljeno, da prvotni načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri (ocena A) vključuje ukrepe za izvajanje reform in javnih naložbenih projektov, ki predstavljajo usklajeno delovanje.
- (101) Reforme in naložbe v vsaki komponenti spremenjenega načrta so še naprej dosledne in se vzajemno krepijo, med komponentami pa obstajajo sinergije in dopolnjevanja. Poleg tega je poglavje REPowerEU popolnoma v skladu z ukrepi, uvedenimi v okviru prvotnega načrta za okrevanje in odpornost za podporo zelenemu prehodu, in dodatno krepi ambicije nekaterih od njih, na primer razogljičenje javnega prevoza, energijsko prenovo javnih stavb in proizvodnjo plinov iz obnovljivih virov. Poglavje REPowerEU temelji na doslednem svežnju reform in naložb, ki se vzajemno krepijo.

Postopek posvetovanja

- (102) Portugalski organi so med pripravo spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, med 6. in 21. aprilom 2023 organizirali formalno javno posvetovanje in se posvetovali z naslednjimi deležniki: stalni odbor za socialni dialog (*Comissão Permanente de Concertação Social*); ekonomsko-socialni svet (*Conselho Económico e Social*); odbori za usklajevanje in regionalni razvoj (*Comissões de Coordenação e Desenvolvimento Regional*) ter nacionalno združenje občin (*Associação Nacional de Municípios*). Predlog spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, je bil 19. aprila 2023 predstavljen tudi portugalskemu parlamentu. Poleg tega so portugalski organi organizirali seminarje na področju energije, raziskav, inovacij in visokega šolstva ter se posvetovali z nacionalno komisijo za spremljanje načrta za okrevanje in odpornost.
- (103) Portugalska je na podlagi tega postopka posvetovanja predlagala ali povečala finančno podporo za naslednje naložbe v poglavju REPowerEU: energijska učinkovitost stanovanjskih stavbah in objektih; sistem spodbud za proizvodnjo in shranjevanje energije iz obnovljivih virov; razogljičenje javnega prevoza; vzpenjača v Nazaréju ter razogljičenje javnega prevoza v avtonomni regiji Madeira.
- (104) Za zagotovitev, da bodo ustrezni akterji prevzeli odgovornost, je ključnega pomena, da v celotnem obdobju izvajanja naložb in reform iz spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, sodelujejo vsi zadevni lokalni organi in deležniki, vključno s socialnimi partnerji.

Pozitivna ocena

- (105) Potem ko je Komisija pozitivno ocenila spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, z ugotovitvijo, da načrt zadovoljivo izpolnjuje merila za ocenjevanje iz Uredbe (EU) 2021/241, bi bilo treba v skladu s členom 20(2) navedene uredbe in Prilogo V k njej določiti reforme in naložbene projekte, potrebne za izvajanje spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem

REPowerEU, ustrezne mejnike, cilje in kazalnike ter znesek, ki ga Unija da na voljo za njegovo izvajanje v obliki nepovratne finančne podpore in posojila, vključno s poglavjem REPowerEU.

Finančni prispevek

- (106) Ocenjeni skupni stroški spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost Portugalske, vključno s poglavjem REPowerEU, znašajo 22 215 870 313 EUR. Ker je znesek ocenjenih skupnih stroškov spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost višji od posodobljenega najvišjega finančnega prispevka, ki je na voljo za Portugalsko, bi moral biti finančni prispevek, izračunan v skladu s členom 11 in dodeljen za spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost Portugalske, vključno s poglavjem REPowerEU, enak skupnemu znesku finančnega prispevka, ki je na voljo za spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost Portugalske, vključno s poglavjem REPowerEU. Ta znesek je 15 540 390 877 EUR, od tega je 70 676 917 EUR na voljo za podporo reformam in naložbam v poglavju REPowerEU ter 15 469 713 960 EUR za podporo drugim reformam in naložbam v načrtu za okrevanje in odpornost.
- (107) V skladu s členom 21a(5) Uredbe (EU) 2021/241 je Portugalska 26. maja 2023 predložila zahtevek za dodelitev prihodkov iz člena 21a(1) navedene uredbe, ki se porazdelijo med države članice na podlagi kazalnikov, določenih v metodologiji iz Priloge IVa k Uredbi (EU) 2021/241. Ocenjeni skupni stroški ukrepov iz člena 21c(3), točke (b) do (f), vključeni v poglavje REPowerEU, znašajo 855 400 000 EUR. Ker je ta znesek višji od deleža dodeljenih sredstev, ki je na voljo za Portugalsko, bi morala biti dodatna nepovratna finančna podpora, ki je na voljo za Portugalsko, enaka deležu dodeljenih sredstev. Ta znesek je 703 364 724 EUR.
- (108) Poleg tega je Portugalska 28. februarja 2022 v skladu s členom 4a Uredbe (EU) 2021/1755⁷ predložila utemeljeno zahtevo za prerazporeditev vseh preostalih okvirno dodeljenih sredstev v višini 81 358 359 EUR iz rezerve za prilagoditev na brexit v mehanizem. Ta znesek bi bilo treba dati na voljo za podporo reformam in naložbam iz poglavja REPowerEU kot dodatno nepovratno finančno podporo.
- (109) Skupni finančni prispevek, ki je na voljo za Portugalsko, bi moral znašati 16 325 113 960 EUR.

Posojilo

- (110) Poleg tega je Portugalska za podporo dodatnim reformam in naložbam zaprosila za podporo v obliki posojila v skupni višini 5 890 756 353 EUR. Za reforme in naložbe iz poglavja REPowerEU ni podana prošnja za podporo v obliki posojila. Največji obseg posojila, za katero je zaprosila Portugalska, znaša manj kot 6,8 % njenega bruto nacionalnega dohodka za leto 2019 v tekočih cenah. Znesek ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost je višji od skupnega finančnega prispevka, ki je na voljo za Portugalsko, vključno s poglavjem REPowerEU in posodobljenim najvišjim finančnim prispevkom za nepovratno finančno podporo, prihodki iz sistema trgovanja z emisijami na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁸ ter sredstvi iz rezerve za prilagoditev na brexit.

⁷ Uredba (EU) 2021/1755 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2021 o vzpostavitvi rezerve za prilagoditev na brexit (UL L 357, 8.10.2021, str. 1).

⁸ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

Predhodno financiranje REPowerEU

- (111) Portugalska je za izvajanje poglavja REPowerEU zaprosila za naslednja sredstva: 70 676 917 EUR v obliki finančnega prispevka, izračunanega v skladu s členom 11, preračunanih 81 358 359 EUR okvirno dodeljenih sredstev iz rezerve za prilagoditev na brexit in 703 364 724 EUR iz prihodkov iz sistema trgovanja z emisijami na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta.
- (112) Za te zneske je Portugalska v skladu s členom 21d Uredbe (EU) 2021/241 3. julija 2023 zaprosila za predhodno financiranje v višini 20 % zahtevanih sredstev. Ob upoštevanju razpoložljivosti sredstev bi se moralo navedeno predhodno financiranje Portugalski dati na voljo pod pogojem, da začne veljati sporazum, ki naj bi bil sklenjen med Komisijo in Portugalsko v skladu s členom 23(1) Uredbe (EU) 2021/241 (v nadaljnjem besedilu: sporazum o financiranju), in v skladu z navedenim sporazumom o financiranju.
- (113) Izvedbeni sklep Sveta z dne 6. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Portugalsko (ST 10149/2021; ST 10149/2021 ADD 1) bi bilo zato treba ustrezno spremeniti. Zaradi jasnosti bi bilo treba Prilogo k navedenemu izvedbenemu sklepu v celoti nadomestiti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Izvedbeni sklep (EU) z dne 6. julija 2021 se spremeni:

(1) člen 1 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 1

Odobritev ocene načrta za okrevanje in odpornost

Ocena spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost Portugalske na podlagi meril iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241 se odobri. Reforme in naložbeni projekti v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ureditve in časovni raspored za spremljanje in izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno z ustreznimi mejniki in cilji ter dodatnimi mejniki in cilji, povezanimi s plačilom posojila, zadevni kazalniki v zvezi z izpolnjevanjem predvidenih mejnikov in ciljev ter ureditve za zagotavljanje popolnega dostopa Komisije do zadevnih osnovnih podatkov so določeni v Prilogi k temu sklepu.“;

(2) v členu 2 se odstavka 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

„1. Unija da Portugalski na voljo finančni prispevek v obliki nepovratne podpore v višini 16 325 113 960 EUR⁹. Ta prispevek vključuje:

- (a) znesek v višini 9 758 504 454 EUR, ki se da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022;
- (b) znesek v višini 5 781 886 423 EUR, ki se da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme od 1. januarja 2023 do 31. decembra 2023;

⁹ Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Portugalske iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

- (c) znesek v višini 703 364 724 EUR¹⁰ v skladu s členom 21a(6) Uredbe (EU) 2021/241 izključno za ukrepe iz člena 21c navedene uredbe, razen ukrepov iz člena 21c(3), točka (a);
- (d) znesek v višini 81 358 359 EUR, prerazporejen iz rezerve za prilagoditev na brexit v mehanizmu.

2. Komisija da Portugalski na voljo finančni prispevek Unije v obrokih v skladu s Prilogo k temu sklepu. Znesek v višini 1 807 948 257 EUR se da na voljo kot predhodno financiranje v skladu s členom 13 Uredbe (EU) 2021/241.

Znesek v višini 171 080 000 EUR se da na voljo kot predhodno financiranje v skladu s členom 21d Uredbe (EU) 2021/241. Komisija lahko navedeno predhodno financiranje izplača z do dvema plačiloma.

Komisija lahko predhodno financiranje in obroke izplača v eni ali več tranšah. Višina tranš je odvisna od razpoložljivosti sredstev.“;

(3) v členu 3 se odstavka 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

*„Člen 3
Podpora v obliki posojila*

1. Unija da Portugalski na voljo posojilo v znesku največ 5 890 756 353 EUR.
2. Komisija da Portugalski na voljo podporo v obliki posojila iz odstavka 1 v obrokih v skladu s Prilogo k temu sklepu. Znesek v višini 350 870 000 EUR se da na voljo kot predhodno financiranje v skladu s členom 13 Uredbe (EU) 2021/241.
3. Komisija lahko predhodno financiranje in obroke izplača v eni ali več tranšah. Višina tranš je odvisna od razpoložljivosti sredstev.“;

(4) Priloga se nadomesti z besedilom iz Priloge k temu sklepu.

*Člen 4
Naslovnik*

Ta sklep je naslovljen na Portugalsko republiko.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*

¹⁰ Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Portugalske iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.